

В.М. Савіщенкокандидат педагогічних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 371.3

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ**

Здійснено аналіз наукового, методичного та організаційного видів діяльності педагогів. Аргументовано залежність якості освіти від її науково-методичного забезпечення. Розглянуто нормативно-правові акти, які регламентують даний вид педагогічної діяльності. Визначено цілі вітчизняної системи науково-методичної роботи у сфері освіти. Встановлено розбіжність вживання термінів «науково-методична діяльність», «наукова робота», «методична робота». Сформульовано поняття «науково-методична діяльність педагога».

Ключові слова: науково-методична діяльність, науково-методичне забезпечення, педагог, професійна діяльність, освіта.

Постановка проблеми. Європейський стандарт життя, якого прагне Україна, вимагає переосмислення значення освіти в цілому та ролі педагогічної діяльності зокрема. Глобалізація й інноваційний тип розвитку суспільства потребує підвищення ефективності і конкурентоспроможності навчальних закладів України. За 22 роки незалежності, маючи визнаний світом педагогічний досвід, вітчизняні ВНЗ так і не увійшли до переліку найкращих закладів за рейтингами «Таймс» і «Шанхайський». Перебуваючи на межі фінансово-економічної кризи, політичної, релігійної нетерпимості, Україна має реальну загрозу розгортання культурної катастрофи суспільства. Протистояти цим процесам може і повинен учитель (педагог, вихователь, викладач), виховуючи в молодого покоління духовність, прагнення до взаєморозуміння, толерантності, морального вдосконалення.

Педагогічна діяльність – поняття комплексне, сутність якого полягає в здійсненні навчання та виховання людини, створенні умов для всебічного розвитку, виховання світоглядних позицій, передачі накопичених знань. Її суб'єктами є педагогічні (вихователі, вчителі) та науково-педагогічні (викладачі, старші викладачі, доценти та ін.) працівники. Професійна діяльність педагогів, як вид соціокультурної діяльності, має як загальні риси, так й відмінні, враховуючи специфіку дошкільного, загальноосвітнього та вищого навчального закладу. Однак рівень педагогічної майстерності учителя, вихователя та викладача залежить від їх постійної підготовки до проведення занять, під якою розуміється методична, наукова, організаційна та інша діяльність. Отже, зміст структурних елементів педагогічної діяльності залишається однією із найбільш невирішених наукових проблем у теорії професійної освіти, що обумовлюється недосконалістю нормативно-правової бази, яка регламентує цей вид діяльності.

Метою статті є аналіз стану проблеми науково-методичної діяльності педагогів, визначення мети науково-методичного забезпечення, оновлення

змісту поняття «науково-методична діяльність педагогів» на нормативно-правовому та педагогічному рівнях.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питання науково-методичного забезпечення діяльності у сфері освіти досліджувалося багатьма ученими, серед яких К. Абульханова-Славська, Ю. Андріяко, Я. Болюбаш, С. Гончаров, Г. Гребенюк, О. Дубасенюк, М. Євтух, В. Козаков, Н. Кузьміна, С. Кустова, І. Лащик, В. Різник, Я. Рудик, М. Степко, Г. Шемелюк та ін.

Виклад основного матеріалу. Критичний аналіз нормативно-правової бази у сфері освіти, теоретичних уявлень про зміст та структуру педагогічної діяльності, стан педагогічної практики показує, що питання науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу досліджено неповно, фрагментарно.

Наукове забезпечення являє собою сукупність теоретичних основ забезпечення навчального процесу різноманітними засобами дидактики, загальної педагогіки, психології, теорії управління, соціології, методики, наукознавства і дотримання галузевих вимог. Як зазначають С. Кустова та Я. Рудик, основною вимогою до наукового забезпечення є достатній науковий рівень теоретичних матеріалів [1]. На цій основі до наукового забезпечення входять навчальні плани і програми; програми виробничої практики; науково-методична, навчально-методична та початкова література (зокрема, альтернативні підручники і навчальні посібники); наукове обґрунтування наочності та технічних засобів навчання; наукове обґрунтування інформаційно-комп'ютерного забезпечення навчального процесу тощо. Під методичним забезпеченням зазвичай розуміють практичну частину науково-методичного забезпечення, яка є комплексною і складається із двох частин: методичного наукового і методичного практичного [2, с. 10]. Відтак, науково-методичне забезпечення діяльності у сфері освіти розглядається у поєднанні теоретичного і практичного забезпечення із логічною послідовністю як наукового пошуку, так і методичних розробок, а також їх спільне обов'язкове втілення на практиці.

На переконання В. Різника, науково-методичне забезпечення навчального процесу, перш за все, є сукупністю методичних рекомендацій викладачам, скерованих на вдосконалення як методик навчання з окремих предметів, так і підготовки фахівців даного профілю в цілому. Виходить він з того, що зараз на перший план висуваються такі форми діяльності педагога, як розроблення індивідуальних стратегій навчання, навчальна педагогічна діагностика, індивідуальне консультування. Останнім часом, на його думку, центральною ідеєю педагогічної науки є орієнтація на внутрішній світ особистості. У формуванні критеріїв оцінювання ефективності навчально-виховного процесів слід враховувати компетентність, ініціативу, творчість, саморегуляцію, унікальність розумових здібностей. Йдеться про певну систему інтелектуальних якостей, які характеризують рівень розвитку індивідуальних розумових можливостей. Наявність таких якостей дає змогу характеризувати рівень ефективності професійної освіти, що не зменшує важливості формування знань, умінь, навичок, які слід розглядати в

ширшому контексті завдань інтелектуального виховання [3]. В науці, звичайно, існують й інші погляди. Так, наприклад, деякі дослідники визначають науково-методичне забезпечення навчального процесу як сукупність документів, наукових, навчальних, методичних матеріалів, які описують зміст, встановлюють структуру, визначають результат, регламентують перебіг навчального процесу [4, с. 1].

У ст. 19 Закону України «Про освіту» передбачено, що наукове і методичне забезпечення освіти здійснюють: центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, Національна Академія наук України, Національна академія педагогічних наук, центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, вищі навчальні заклади, академічні, галузеві науково-дослідні інститути, заклади післядипломної освіти, інші науково-методичні і методичні установи у взаємодії з відповідними підприємствами, творчими спілками, асоціаціями, товариствами, громадськими науковими організаціями [5]. У ст. 1 Закону «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» визначено, що Національна академія наук України є вищою державною науковою організацією держави, яка організовує і здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження, а також координує проведення фундаментальних досліджень у наукових установах та організаціях України [6]. Національна академія педагогічних наук України відповідно до свого Статуту сприяє створенню підприємств для підготовки дидактичних матеріалів та надання науково-технічних і науково-методичних послуг, розвитку різних форм інноваційної діяльності та міжнародного науково-технічного співробітництва в галузі освіти, педагогіки і психології. Свої завдання і функції Академія виконує через: проведення членами Академії та співробітниками наукових установ, спеціально створюваними колективами фундаментальних, прикладних, пошукових і прогностичних досліджень, розроблення програм, проектів, прогнозів, різноманітних засобів і технологій для науково-методичного забезпечення системи освіти [7].

Цікаві думки стосовно основних завдань і змісту управління науково-методичною роботою загальноосвітніх закладів нового типу висловила О. Василюшина, запропонувавши такі її напрями: 1) аналіз умов забезпечення психофізичного здоров'я учнів, стану викладання предметів і навчальних курсів, підготовка рекомендацій щодо приведення їх у відповідність до державних стандартів освіти; 2) створення організаційних умов для безперервного вдосконалення фахової освіти і кваліфікації педагогічних працівників; 3) організація вивчення якості забезпечення навчально-виховного процесу кадрами з відповідною педагогічною освітою; 4) керівництво роботою методичних кафедр, комісій та координація їх діяльності; 5) проведення методичних заходів, спрямованих на розвиток творчих можливостей педагогів; 6) залучення педагогів до науково-дослідної роботи в статусі методистів-кореспондентів відповідних кафедр регіональних інститутів післядипломної педагогічної освіти; 7) апробація та введення нових освітніх

технологій і систем; 8) створення умов для збереження, систематичного поповнення та ефективного використання методичного фонду літератури, аудіо- та відеоматеріалів; 9) координація змісту управління науково-методичною роботою зі змістом діяльності методичних і науково-методичних установ регіону [8].

З цього приводу М. Фіцула зазначає, що науково-методична робота спонукає вчителя до засвоєння змісту нових програм і технологій їх реалізації, ознайомлення з досягненнями психолого-педагогічних дисциплін і методик їх викладання, вивчення і впровадження передового педагогічного досвіду, вдосконалення навичок самоосвітньої роботи, забезпечує надання вчителю кваліфікованої допомоги з теорії та практичної діяльності. В сучасній школі, як вважає учений, методична робота здійснюється за такими напрямками: 1) поглиблення філософсько-педагогічних знань, спрямованих на відродження й розвиток національної освіти в Україні, вивчення педагогічної теорії, методики навчання і виховання; 2) вивчення діалектики і принципів розвитку української національної школи; 3) освоєння методики викладання додаткових предметів; 4) освоєння і практичне застосування теоретичних положень загальної дидактики, методики і принципів активізації навчальної діяльності учнів, формування у них наукового світогляду; 5) систематичне інформування про нові методичні рекомендації, публікації щодо змісту й методики навчально-виховної роботи, глибоке вивчення відповідних державних документів; 6) упровадження досягнень етнопедагогіки, психології та окремих методик і передового педагогічного досвіду із зверненням особливої уваги на використання в діяльності педагогічних колективів зразків національної культури і традицій [9, с. 446].

Важливу увагу в цьому контексті слід приділити Положенню про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, а саме пункту 7, де сказано, що науково-методичне забезпечення включає: 1) державні стандарти освіти; 2) навчальні плани; 3) навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; 4) програми навчальної, виробничої й інших видів практик; 5) підручники і навчальні посібники; 6) інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; 7) індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін; 8) контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; 9) контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; 10) методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових робіт і дипломних проектів (робіт) [10].

Цей перелік не є вичерпним, до нього може бути включено те, що визначить викладач, кафедра (предметна або циклова комісія) і вищий навчальний заклад. Також слід зазначити, що кафедра визначає науково-методичне забезпечення і взаємодію дисциплін між собою, розробляє концептуальні підходи до змісту навчання. На цій підставі складається новий навчальний план, програма, формується склад викладачів, практикантів, планується система заходів [11, с. 189].

Щодо поняття «навчальні плани», то С. Зинов'єв розглядає таку його дефініцію, як державний керівний документ, що визначає загальний напрямок і основний зміст підготовки спеціалістів, а також види і форми навчальної роботи, охоплюючи виробничу практику, форми і терміни перевірки знань студентів. Відповідно, навчальний план встановлює основні риси навчального процесу і значною мірою визначає зміст та систему самостійної роботи студентів, передбачає необхідну її плановірність й послідовність, зберігаючи при цьому повну можливість самостійного індивідуального планування її студентами протягом усього курсу навчання у вищому навчальному закладі [12, с. 44].

Як переконана Т. Грица, навчальний план – це не лише перелік певних дисциплін з указівкою кількості годин навчальних занять, в ньому знаходять своєрідне відображення уявлення про вимоги суспільства до спеціаліста даного профілю. Як наслідок, без урахування різних соціально-економічних, політичних, культурних факторів, без знання психології, педагогіки в найширшому розумінні цих слів, без глибокого знання спеціальності науково обґрунтований навчальний план скласти неможливо [13, с. 193].

Під навчальною програмою Я. Болюбаш розуміє нормативний документ, який визначає місце і значення навчальної дисципліни в реалізації освітньо-професійної програми підготовки, її зміст, послідовність і організаційні форми вивчення навчальної дисципліни, вимоги до знань і вмінь студентів. Робоча навчальна програма є нормативним документом вищого закладу освіти і розробляється для кожної навчальної дисципліни на основі навчальної програми дисципліни відповідно до навчального плану [14, с. 18].

Можна погодитися з В. Тишук, що основною роботою у напрямі науково-методичного забезпечення у сфері освіти є: 1) науково-методичні дослідження розробки змісту неперервної освіти; 2) визначення переліку базових дисциплін, що викладаються в професійних навчально-виховних закладах; 3) визначення змісту знань, його структурної складової на окремих ступенях освіти, у відповідних програмах; 4) розробка державних стандартів, які визначатимуть оптимальний обсяг знань для кожного з цих ступенів; 5) впровадження інтегрованих навчальних дисциплін. Оновлення змісту професійної освіти передбачає надання йому фахової спрямованості, визначення оптимальної структури та змісту професійної, а також загально-технічної підготовки фахівців на рівні досягнень науки, техніки, технології та світового досвіду [15, с. 101].

Як наголошує М. Курко, у сфері освіти в цілому здійснюється досить активна міжнародна наукова та науково-технічна співпраця. Форми такої співпраці можуть бути різноманітні, наприклад: провадження спільних наукових досліджень, технічних і технологічних розробок на основі кооперації, спільних науково-технічних програм; провадження досліджень та розробок за спільними координаційними угодами; виконання робіт, передбачених угодою, однією із сторін якої є організація іноземної держави або міжнародна організація. Навчальні заклади України разом із зарубіжними навчальними закладами здійснюють і взаємний обмін науковою та науково-технічною інформацією, використовують об'єднані міжнародні інформа-

ційні фонди, банки даних. Окрім цього, слід загадати і проведення міжнародних конференцій, конгресів, симпозіумів, взаємний обмін науковими, науково-технічними й викладацькими кадрами, студентами й аспірантами, а також спільну підготовку спеціалістів. Зокрема, погоджуємося з М. Курко, що доцільно ширше залучати наукові підрозділи навчальних закладів до участі в реалізації загальнодержавних (національних), державних (міжвідомчих), галузевих (багатогалузевих), регіональних (територіальних) програм, які є основним засобом реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, розв'язання найважливіших природничих, технічних і гуманітарних проблем та їх наукового супроводження. Також підтримуємо учену стосовно того, що навчальні заклади мають ширше залучатися до виконання державного замовлення на науково-технічну продукцію, яка щорічно формується спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади на основі переліку найважливіших розробок, спрямованих на створення новітніх технологій, і затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно до чинного законодавства [16, с. 28].

Якщо говорити про сучасні науково-методичні розробки, то вони повинні відповідати освітньо-кваліфікаційній характеристиці, освітньо-професійній програмі підготовки студентів за визначеним напрямом та містити поряд з традиційними й інноваційні компоненти. Сам інноваційний шлях удосконалення науково-методичного забезпечення передбачає інтеграцію навчально-освітнього та науково-пізнавального процесів, що забезпечить надання студентам сучасних наукових знань, сприятиме оволодінню ними методології їх отримання й використання під час навчання та протягом усього життя. І цілком вірно підкреслено, що сучасний підручник чи посібник мають розроблятися, спираючись на останні наукові досягнення в тій чи іншій галузі знань, а теоретичний матеріал доцільно підкріплювати практичними фактами, прикладами з діяльності підприємств, супроводжувати певними ілюстраціями [17, с. 9].

Однією із визначальних вимог сучасної освіти є наступність у поданні навчального матеріалу, що передбачає собою максимальне використання на кожному з етапів навчання попередніх досягнень, а це потребує реалізації міжпредметних зв'язків, послідовного вивчення окремих дисциплін, розділів, тем і співвідношення їх змісту між собою. І найбільш важливим при цьому є аналіз змісту освіти, вибір методів навчання, критеріїв оцінювання знань, умінь і навичок [18, с. 12]. Правильно організоване науково-методичне забезпечення системи занять з кожної дисципліни дозволяє підвищити інформаційну ємність навчального матеріалу, забезпечує притаманну йому наочність, розширює можливості для самостійної пізнавальної діяльності осіб, котрі навчаються, і активізує їх мислення, сприяє впровадженню наукової організації і самого педагога. В цей же час науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу буде дійовим лише при реалізації системного підходу, який забезпечує глибоке вивчення організації фахової підготовки, проектування і створення принципово нової організації навчального процесу [19, с. 52]. Тому вітчизняна система освіти потребує свіжих ідей, новітніх педагогічних технологій задля реального

покращення якості освіти.

Отже, виходячи з аналізу зазначеного, перш за все, слід розуміти значення науково-методичного забезпечення, в якому є нагальна необхідність, для створення професіонального осередку усіх викладачів як потужного стимулятора розвитку їх педагогічної творчості. Тому ми повинні усвідомлювати, що в умовах модернізації освіти є потреба максимально покращувати та оновлювати науково-методичне забезпечення, створювати абсолютно нові методичні рекомендації, активні методики ведення навчання, способи реалізації теорії і практики та, звісно, запозичення передового педагогічного досвіду інших країн. І це не є лише потребою теорії, це давно закріплено у національному законодавстві. Так, серед основних шляхів реформування освіти у Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень [20].

Отже, система науково-методичної роботи у сфері освіти має такий перелік цілей: 1) постійне оновлення та доповнення змісту навчання; 2) зміна освіти впровадженням інноваційних педагогічних технологій; 3) всебічний розвиток та удосконалення навчально-виховного процесу; 4) задоволення інтересів як осіб, що навчаються, так і педагогічного колективу; 5) розробка ефективних методик для підвищення результативності сприйняття навчального матеріалу, а також його викладення.

Також слід підкреслити, що науково-методичне забезпечення переслідує і такі ідеї у сфері освіти, як забезпечення органічного взаємозв'язку підготовки осіб, що навчаються, на основі принципів науковості, пріоритетності знань і моральних цінностей, системності й систематичності, прогностичності, ступневості. Зокрема, потрібно враховувати і мобільність освіти, її оперативність, що безумовно тягне за собою вимоги у цілеспрямованих системних діях. Науково-методичне забезпечення діяльності у сфері повинно створювати належні умови для професійної орієнтації, саморозвитку та самореалізації особистості, формування у неї моральних якостей, а також і соціально-громадського досвіду. Тільки за умови якісного науково-методичного забезпечення діяльності у сфері освіти можна говорити про реальне підвищення інтелектуального розвитку як окремого громадянина, так й усієї нації. Отже, під науково-методичною діяльністю педагога ми розуміємо одну із інтегрованих складових педагогічної діяльності, яка орієнтована на вдосконалення навчально-виховного процесу з урахуванням сучасних досягнень дидактики та галузі знань, що викладається, розробку науково-методичного забезпечення діяльності у сфері освіти.

У рамках вітчизняного законодавства даний вид педагогічної діяльності регулюється законами «Про освіту» [5], «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» [6], Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах [10], наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової

й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» [21].

Особливу увагу привертає останній нормативно-правовий акт, в якому чітко розмежовуються наукова, методична й організаційна робота педагогічних та науково-педагогічних працівників. В обсяг методичної роботи входить: написання і підготовка до видання конспектів лекцій, методичних матеріалів до семінарських, практичних, лабораторних занять, курсового і дипломного проектування, навчальної та виробничої практики студентів; розробка навчальних і робочих планів, програм; складання завдань до проведення модульного, тестового і підсумкового контролю, екзаменаційних білетів; розробка та впровадження нових інноваційних форм і методів організації навчально-виховного процесу. В обсяг наукової роботи входить: виконання планових наукових досліджень із звітністю у таких формах: науково-технічні звіти згідно з ДЕСТ; дисертація; монографія, підручник, навчальний посібник, словник, довідник, стаття, тези доповідей; рецензії на наукові роботи; керівництво науковою роботою студентів і аспірантів. В обсяг організаційної роботи входить: робота в науково-методичних комісіях МОН, ДАК, в експертних і фахових радах, методичних радах; організація наукових заходів; участь у виховній роботі, виконання обов'язків куратора.

На наш погляд, такий розподіл є дискусійним. Наприклад, робота в спеціалізованих радах із захисту дисертацій вимагає високої наукової компетентності, тому її необхідно віднести до наукової роботи. У свою чергу, виконання обов'язків куратора орієнтовано на формування колективу академічної групи, навчальну успішність студентів. Цей вид діяльності наближений до навчально-виховного процесу, тому його доречніше віднести до навчальної роботи.

Слід підкреслити, що в педагогічних дослідженнях широко використовується термін «науково-методична діяльність», тоді як у нормативно-правових актах спостерігається чітке розмежування наукової, методичної та організаційної роботи. На наш погляд, враховуючи сучасний стан розвитку педагогіки, такий підхід є суперечливим і невиправданим, оскільки науково-методичну діяльність педагога ВНЗ необхідно розглядати комплексно, з урахуванням специфіки навчально-виховного процесу у ВНЗ. В університетах, інститутах, академіях здійснюється викладання не предмета, а науки. Тому навчальна і наукова функції тісно взаємопов'язані між собою. Методика викладання дисциплін у ВНЗ вимагає постійного оновлення змісту предметів з огляду на останні досягнення науки, зміну ролі педагога від моделі «транслятор знань» до моделі «дослідник, винахідник нових знань».

Бібліографічні посилання

1. *Кустова С. О.* Наукове та методичне забезпечення професійної освіти в умовах інтенсифікації процесу навчання / Кустова С. О., Рудик Я. М. // Науковий вісник НУБіП України. – 2003. – № 2.
2. *Шемелюк Г. О.* Особливості науково-методичного забезпечення навчального процесу у технічному коледжі в умовах ступеневої освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К., 2003. – 20 с.
3. *Різник В.* Теоретичні основи науково-методичного забезпечення професійної

підготовки студентів економічних спеціальностей в умовах входження України у світовий освітній простір / В. Різник // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди». – 2008. – № 16. – С. 193-195.

4. *Жорнова О.* Науково-методичне забезпечення навального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги / О. Жорнова // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 2. – С. 1-4.

5. Про освіту : Закон України від 23.05.1991 № 1060-ХІІ // ВВР УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.

6. Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу : Закон України від 07.02.2002 № 3065-ІІІ // ВВР України. – 2002. – № 30. – Ст. 205.

7. Про затвердження Статуту Національної академії педагогічних наук України : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 № 2222 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 49. – С. 88.

8. *Василишина О. О.* Управління науково-методичною роботою в загальноосвітніх навчальних закладах нового типу в умовах модернізації системи освіти / О. О. Василишина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tme.umo.edu.ua/docs/Dod/2_2010/vasilish.pdf.

9. *Фіцула М. М.* Педагогіка : навч. посібник. – Видання 2-ге, випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2005. – 560 с.

10. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах : Наказ Міносвіти від 02.06.1993 № 161 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93>.

11. *Журенко Л. О.* Науково-методичне забезпечення викладання спец дисциплін / Л. О. Журенко // Матеріали міжнародної науково-практ. конф., Львів, 11-14 травня 1994 р. – К., 1994. – Ч. 1. – С. 188-189.

12. *Кей Тони, Ромбл Гревилл.* Открытые университеты: сравнительный анализ // Перспективы. – 1992. – № 3. – С. 44.

13. *Грица Т. Г.* Організація професійної освіти в системі МВС України (управлінський та адміністративно-правовий аспекти) : монографія / Т. Г. Грица. – Х. : Вид-во НУВС, 2004. – 342 с.

14. *Болюбаш Я. Я.* Організація навчального процесу у вищих закладах освіти / Я. Я. Болюбаш. – К. : ВВП «Компас», 1997.

15. *Тищук В. І.* Системний підхід у науково-методичному забезпеченні навчального процесу в професійній школі / В. І. Тищук // Матеріали міжнародної науково-практ. конф., Львів, 11-14 травня 1994 р. – К., 1994. – Ч. 1. – С. 101-103.

16. *Курко М. Н.* Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / М. Н. Курко; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 40 с.

17. *Жегус В. О.* Інноваційна концепція сучасного науково-методичного забезпечення навчального процесу / В. О. Жегус // Матеріали VI Всеукраїнської науково-методичної конф., 24 жовтня 2008 р. – Х., 2008. – С. 9-11.

18. Методолого–теоретические проблемы развития профессионального образования / под ред. Х. Беднарчика. – СПб., 1995. – 294 с.

19. *Лашик І. П.* Науково-методичне забезпечення навчального процесу при ступеневій підготовці спеціалістів : зб. матер. наук.-практ. конф. / І. Лашик. – К., 1998. – С. 52-55.

20. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.1993 № 896 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>.

21. Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів // Вища школа. – 2003. – № 1. – С. 114-122.

Савищенко В.Н. Обновление содержания научно-методической деятельности педагогов. В статье анализируются научный, методический и организационный виды деятельности педагогов. Аргументирована зависимость качества образования от его научно-методического обеспечения. Рассматриваются нормативно-правовые акты, которые регламентируют данный вид педагогической деятельности. Определяются цели отечественной научно-методической работы в сфере образования. Установлено несоответствие употребления терминов «научно-методическая деятельность», «научная работа», «методическая работа». Сформулировано понятие «научно-методическая деятельность педагога».

Ключевые слова: научно-методическая деятельность, научно-методическое обеспечение, педагог, профессиональная деятельность, образование.

Savishchenko V.M. Update the content of teachers' scientific-methodical activity.

This paper analyzes teachers' scientific, methodological and organizational activities. The author argued the dependence of the quality of education of its scientific and methodological support. She consider the regulations that govern this type of educational activities. Scientific and methodological support of education is considered together of theoretical and practical provision of logical consistency as scientific research and teaching materials, as well as their joint mandatory implementation in practice.

The objectives of the national system of scientific and technical work in the field of education are: 1) the constant updates and additions to the content of education; 2) modification in education by implementing innovative teaching technologies; 3) comprehensive development and improvement of the educational process ; 4) satisfying the interests of both learners and teaching staff; 5) development of effective techniques for improving the performance perceptions of teaching material and its presentation. It is emphasized that the scientific and methodological support and pursues these ideas in education as providing organic interrelation training of learners, based on scientific principles, priorities of knowledge and moral values, consistency and regularity, predictability, stages. Scientific and methodological support in this area should create appropriate conditions for career guidance, self-development and self-identity of a person, formation in his/her moral qualities, as well as social and civic experience.

The author found out the difference between the use of the terms "scientific-methodical activity", "scientific work", "methodical work." She formulated the concept of "teacher's scientific and methodological activities" as an integrated part of educational activities focused on improving the educational process based on modern achievements didactics and field of knowledge that is taught, the development of scientific and methodological support of education. She gave suggestions for improving the text of the Decree of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On approval of rules of time for planning and recording of training work and a list of the main types of teachers' and teaching staff's technical, scientific and organizational work of higher education institutions".

Keywords: scientific and methodological activities, scientific and methodological support, teacher, professional activities, education.

Надійшла до редакції 17.12.2013